

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/105/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623202793
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6623202793.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Ivce Hanuskovej, v spore žalobcu UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a. s., so sídlom Želetavská 1525/1, Praha 4 – Michle, IČ: 649 48 242, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom v Bratislave, Šancová 1/A, IČO: 47 251 336, zastúpený ALTER IURIS s. r. o. so sídlom v Bratislave, Tolstého 9, IČO: 36 708 771, proti žalovanému: Blue Marine s. r. o., so sídlom v Bratislave, Gorkého 3, IČO: 46 100 458, zastúpený Advokátska kancelária Mišík s. r. o., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 21/A, IČO: 36 862 746, o návrhu neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec, č. k. 11C/48/2023-147 zo dňa 17. 08. 2023, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu mení tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému náhradu trov konania na súde prvej inštancie nepriznáva.
- III. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% a o výške rozhodne súd prvej inštancie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zo Zmluvy o zriadení záložného práva, ktoré je zapísané v katastri nehnuteľností pod V-3445/2017, uzavretej medzi žalovaným a A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX k nehnuteľnostiam, ktoré sú evidované Okresným úradom, katastrálny odbor Lučenec a to v kat. úz. F. na LV č. XXXX, ako pozemky: parc. G. H. XXX o výmere 358 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 793 m², záhrady, parc. G. H. XXX o výmere 257 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 122 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 184 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 399 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 69 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. KN-C č. XXX/X o výmere 28 m², zastavané plochy a nádvoria, ako stavby: rodinný dom súp. č. 8 postavený na parc. KN-C č. XXX, garáž súp. č. 34 postavená na parc. KN-C č. XXX/X o výmere 40 m², zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom súp. č. XXX na parcele KN-C č. XXX/X, rodinný dom súp. H. XXX na parc. KN-C č. XXX, v kat. úz. D. na LV č. XXXX, ako byt č. XXX na 7. poschodí vchod 46 bytového domu súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. KN-C č. XXXX/X o výmere 1.470 m², zastavané plochy a nádvoria so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 37/7723, do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie, že účinky uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2014 medzi žalovaným a A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX nenastali a že záložné

právo k nehnuteľnostiam podľa Zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalovaným a A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX nevzniklo.

1.2. Okresný súd uložil žalobcovi, aby v lehote 15 dní od nariadenia neodkladného opatrenia podal voči žalovanému a A. B. C. nar. 08. 09. 1975, bytom Lučenec žalobu vo veci samej o určenie, že účinky uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2014 nenastali a o určenie, že záložné právo k nehnuteľnostiam podľa Zmluvy o zriadení záložného práva, zapísané v katastri nehnuteľností pod V-3445/2017 nevzniklo.

2. Z návrhu neodkladného opatrenia a jeho príloh okresný súd zistil, že žalobca aj žalovaný sú záložnými veriteľmi toho istého dlžníka A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX, ktorý je vlastníkom sporných nehnuteľností evidovaných v kat. úz. F. na LV č. XXXX a v kat. uz. Lučenec na LV č. XXXX.

3.1. Žalobca má voči PL Investment Group s. r. o. ako dlžníkovi a voči A. B. C. a I. C. ako zmenkovým ručiteľom vykonateľnú pohľadávku, pričom voči dlžníkovi v sume 85.772,79€ s príslušenstvom na základe platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava V a voči zmenkovým ručiteľom na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava V, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, ktorým boli zmenkoví ručitelia zaviazaní na zaplatenie pohľadávky žalobcu vo výške 85.157,84€ s príslušenstvom. Žalobca dňa 05. 03. 2018 vyzval dlžníkov na zaplatenie záväzku. Žalobca vedie proti B. C. a I. C. exekučné konanie, ktoré vykonáva súdny exekútor JUDr. Mário Mičák sp. zn. 217Ex/320/20, ktorý podľa správy z 17. 05. 2023 doteraz vymohol sumu 537,71€.

2.2. Na návrh žalobcu Okresný súd Bratislava V vydal uznesenie č. k. 2CbZm/18/2018-139, vykonateľné 23. 10. 2019, ktorým bolo zriadené záložné právo v prospech žalobcu na nehnuteľnosti evidované v kat. úz. F. na LV č. XXXX a v kat. uz. Lučenec na LV č. XXXX. Záložné právo žalobcu bolo do katastra nehnuteľností zapísané pod Z-4065/2023 až dňa 09.05.2023 vzhľadom na to, že všetky katastrálne konania, týkajúce sa nehnuteľností vo vlastníctve A. B. C., boli prerušené na základe uznesenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

3.1. Dňa 03. 07. 2023 bolo žalobcovi zo strany žalovaného dourčené oznámenie o začatí výkonu záložného práva voči A. B. C. ako záložnému dlžníkovi žalovaného pre sumu 4.750.000,-€ s príslušenstvom, na základe uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2014. Výkon záložného práva sa týka nehnuteľností, ktoré sú evidované v kat. úz. F. na LV č. XXXX a v kat. uz. Lučenec na LV č. XXXX, pričom vklad záložného práva pod V-3445/2017 bol v prospech žalovaného povolený dňa 09. 05. 2023 na základe návrhu, ktorý bol podaný v roku 2017. Z toho dôvodu má záložné právo žalobcu horšie poradie, ako je záložné právo žalovaného. V prípade výkonu záložného práva žalovaným, ktorý je prednostným veriteľom, môže dôjsť k zániku záložného práva žalobcu, čím by bola ohrozená exekúcia, vedená žalobcom na majetok dlžníka A. B. C., vzhľadom na existenciu dôvodnej pochybnosti o pravosti pohľadávky žalovaného voči A. C..

3.2. Žalobca namietal skutočnú existenciu záväzku záložného dlžníka A. B. C. voči žalovanému z titulu uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2014 na sumu 4.750.000,-€, pretože táto pohľadávka nie je uvedená v účtovníctve žalovaného, ktorý je personálne prepojený so záložným dlžníkom A. B. C., nakoľko ten bol v relevantnom čase jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti CORECTA plus, s. r. o., ktorá uzavrela so žalobcom úverovú zmluvu a ktorej právnym nástupcom je PL Investment Group s. r. o. s tým, že k zlúčeniu došlo 26. 10. 2017, teda deň pred začatím konania o zriadenie záložného práva v prospech žalovaného. A. B. C. ako záložný dlžník podpísal Zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 26. 10. 2018 aj v mene žalovaného ako záložný veriteľ. Katastrálne konanie o návrhu na vklad záložného práva v prospech žalovaného pod V-3445/2017 bolo začaté 27. 10. 2017, keď si dlžník prestal plniť svoje záväzky a žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 25. 01. 2018. Podľa výpisu z obchodného registra bol záložný dlžník A. C. konateľom žalovaného od 29. 09. 2014 do 26. 02. 2018, pričom jeho uznanie záväzku voči žalovanému je datované 22. 09. 2014, teda 7 dní pred vznikom funkcie konateľa.

3.3. V čase podania návrhu na vklad záložného práva žalovaného mal A. C. vedomosť o zlom finančnom stave úverového dlžníka žalobcu (CORECTA plus, s. r. o. a následne PL Investment Group s. r. o.) a že žalobca pristúpi k vymáhaniu svojej úverovej pohľadávky.

4.1. Okresný súd vyhovel návrhu žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia. Mal za to, že žalobca osvedčil právny vzťah žalobcu a žalovaného voči rovnakému dlžníkovi, ktorí sú dvomi záložnými veriteľmi toho istého záložného dlžníka. Žalobca osvedčil pochybnosti o existencii sporného záväzku A. C. voči žalovanému vzhľadom na časové súvislosti poskytnutia pôžičky, uznania záväzku a uzavretia Zmluvy o zriadení záložného práva a personálnu prepojenosť dlžníka A. B. C. so žalovaným. Z ročných účtových závierok žalovaného nevyplýva skutočnosť, že v období, kedy malo dôjsť k poskytnutiu pôžičiek

A. B. C., disponoval finančnými prostriedkami, resp. aktívami v uvedenej vysokej hodnote a že pôžičky evidoval ako svoje pohľadávky voči A. B. C..

4.2. Záložné právo má akcesorickú povahu vo vzťahu k zabezpečenému záväzku a pokiaľ neexistuje hlavný záväzok, nemôže dôjsť ani k vzniku akcesorického záväzku, pričom žalobca spochybňuje existenciu záväzku žalobcovho dlžníka A. B. C. voči žalovanému. V prípade preukázania tejto žalobcom tvrdenej skutočnosti v súdnom konaní by došlo k zmene poradia žalobcu ako záložného veriteľa, pretože by sa stal prednostným záložným veriteľom a výkonom svojho záložného práva môže uspokojiť svoje pohľadávky voči žalovanému.

4.3. Naliehavosť potreby úpravy pomerov žalobca osvedčil oznámením žalovaného so začatím výkonu záložného práva zo dňa 27. 06. 2023.

4.4. Okresný súd zobral do úvahy aj rovnováhu individuálnych záujmov, ktoré môžu byť neodkladným opatrením dotknuté. Zamietnutím návrhu neodkladného opatrenia by sa znemožnilo uspokojenie súdom judikovanej pohľadávky žalobcu vzhľadom na výšku spornej pohľadávky žalovaného voči obligačnému a záložnému dlžníkovi A. B. C.. Nariadením neodkladného opatrenia nie sú výrazne dotknuté záujmy žalovaného, dôjde len k pozastaveniu výkonu záložného práva do rozhodnutia súdu vo veci samej, pričom žalovaný sa môže uspokojiť výkonom svojho záložného práva, pokiaľ bude v konaní úspešný.

5. Okresný súd na právne posúdil nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 324, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. c), § 329 ods. 1, ods. 2 CSP. Žalobcovi v celom rozsahu vyhovel, preto mu priznal od žalovaného podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP náhradu trov konania.

6.1. Žalobca včas podané odvolanie zo dňa 05. 09. 2023 odôvodnil tým, že zo strany žalovaného boli v rámci vzniku a následne výkonu záložného práva vykonané právne úkony v zmysle platnej právnej úpravy. Medzi žalovaným a jeho dlžníkom nie sú žiadne právne skutočnosti sporné. O vzniku záložného práva v zmysle zmluvy mohol mať žalobca vedomosť už v roku 2018 z verejne prístupných údajov katastra nehnuteľností. Návrh žalobca odôvodnil pochybnosťou o platnosti právneho úkonu uznania záväzku a tým aj existenciu záložného práva žalovaného, nakoľko sa domnieva, že pohľadávka žalovaného neexistuje. Pokiaľ žalobca disponoval informáciami a dôkazmi, ktoré uviedol v návrhu, mal od roku 2017 dostatočný priestor na ochranu svojich práv.

6.2. Žalobca má za to, že potreba bezodkladnosti úpravy pomerov nie je daná. Nenastala situácia, kedy by osoba dlžníka ohrozovala exekúciu žalobcu. Postavenie prednostného záložného veriteľa patrí žalovanému od roku 2017. Účelom neodkladného opatrenia nemôže byť len predchádzanie potenciálnej nemožnosti uspokojenia pohľadávky žalobcu z dôvodu oprávneného výkonu záložného práva žalovaného. Údajná neplatnosť uznania záväzku a záložnej zmluvy nebola zo strany žalobcu žiadnym spôsobom preukázaná. Žalobca uvádza len pochybnosti o pravosti pohľadávky žalovaného voči dlžníkovi. Žalovaný sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania v súvislosti s možným ohrozením práva žalobcu.

6.3. Súd je v zmysle § 216 CSP viazaný žalobným návrhom. Žalobca v návrhu namieta platnosť uznania záväzku a existenciu záložného práva žalovaného. Napriek tomu, že nie je možné domáhať sa neplatnosti uznania záväzku resp. záložnej zmluvy, okresný súd sám arbitrárne zmenil žalobný návrh v prospech žalobcu, čím zasiahol do práv žalovaného, pričom svoje rozhodnutie v tejto časti neodôvodnil. V obdobných prípadoch je aktívne vecne legitimovanou osobou spravidla záložný dlžník, ktorý sa môže brániť proti právu záložného veriteľa. Platné uznanie záväzku je rozhodujúce pre záväzok akcesorický, ktorým je záložné právo.

6.4. Naliehavý právny záujem nie je daný, ak riešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu a požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo. Žalovaný navrhol, aby sa odvolací súd zaoberal jeho odvolacou argumentáciou a navrhol, aby neodkladné opatrenie v celom rozsahu zrušil a konanie zastavil.

6.5. Žalovaný v replike na vyjadrenie žalobcu pripojil vyhlásenie žalovaného a záložného dlžníka o tom, že v čase uznania dlhu a podania návrhu na vklad záložného práva žiadna pohľadávka žalobcu, ku ktorej ukráteniu malo dôjsť, neexistovala. Navrhol neodkladné opatrenie zrušiť, konanie zastaviť alternatívne rozhodnutie okresného súdu zmeniť a návrh neodkladného opatrenia zamietnuť.

7.1. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že vklad záložného práva žalovaného v zmysle spornej záložnej zmluvy nebol vykonaný v roku 2017, ale až 09. 05. 2023, lebo vznik záložného práva sa datuje nie momentom podania návrhu, ale rozhodnutím katastra o povolení vkladu záložného práva. Z príslušného listu vlastníctva vyplývala len informácia o vyznačení plomby. Žalobca nemal možnosť

sa oboznámiť s obsahom záložnej zmluvy, čo je dôvod, prečo podal návrh až v roku 2023, keď bol vykonaný zápis záložného práva. Žalovaný podnikol kroky smerujúce k výkonu záložného práva, ktorého existenciu žalobca spochybnil.

7.2. Okresný súd uviedol, že žalobca nárok osvedčil z dôvodu pochybnosti o existencii údajnej pohľadávky žalovaného voči B. C., o čom však môže rozhodnúť súd až vo veci samej. Právny úkon, ktorý obidve zmluvné strany uzavreli v úmysle ukrátiť možnosť uspokojenia pohľadávok veriteľov jednej z nich, je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný, lebo účelom odporuje zákonu. V prípade právnych úkonov žalovaného a B. C. ide o predstierané/simulované právne úkony v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Ak je na neplatný resp. ničotný právny úkon viazaný iný, akcesorický (vedľajší) právny úkon, týka sa absolútna neplatnosť súčasne aj tohto úkonu. Na vyvodenie účinkov neplatnosti nie je potrebné rozhodnutie súdu, v prípade absolútnej neplatnosti je právny úkon neplatný od počiatku, neplatnosť pôsobí priamo zo zákona, takýto úkon od počiatku nespôsobuje žiadne právne následky a táto neúčinnosť pôsobí voči každému a jej zhojenie nie je možné, čo vyplýva z Uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/82/2022 zo dňa 31. 05. 2023.

7.3. Žalobca má za to, že žalovaný nie je oprávnený podať odvolanie voči výroku, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej. Predmet konania nie je tvorený výlučne žalobným návrhom, ale rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami.

7.4. Tvrdenia žalovaného o absencii naliehavého právneho záujmu žalobcu sú v konaní o neodkladnom opatrení bezpredmetné. Neodkladné opatrenie nebude neprimerane zasahovať do práv žalovaného. Žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu práva zatiaľ nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Naliehavý právny záujem je aj vtedy, keď určenie práva alebo právneho vzťahu, o ktoré v konaní ide, priaznivo ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Toto priaznivé ovplyvnenie môže spočívať v možnosti uplatnenia vlastného vynútitel'ného práva k predmetu určenia (sp. zn. 1Cdo/69/20203). Žalobca je záložným veriteľom B. C. z titulu sudcovského záložného práva, ktoré bolo zriadené neskôr, ako záložné právo žalovaného. Ak žalovaný pristúpi k výkonu záložného práva, môže dôjsť k zániku záložných práv s neskorším poradím.

7.5. Žalobca predložil spolu s vyjadrením k odvolaniu štyri kúpne zmluvy spolu s návrhmi na vklad do katastra nehnuteľností zo dňa 15. 08. 2023 ako aj Rozhodnutia Okresného úradu Lučenec, katastrálny odbor zo dňa 21. 08. 2023 o prerušení konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva zo dňa 15. 08. 2023, vedené pod V 2006/2023, V 2007/2023, V 2009/2023, V 2010/2023. Predmetom kúpnych zmlúv je odplatný predaj nehnuteľností záložného dlžníka B. C., podpísané za predávajúceho žalovaným, ktorý vykonáva záložné právo priamym predajom tretím osobám. V tejto súvislosti žalobca ďalej uviedol, že žalobca „má naliehavý právny záujem na neexistencii pohľadávky žalovaného voči B. C.“, pretože pokiaľ súd vysloví, že pohľadávka z titulu uznania dlhu neexistuje, ex lege platí, že akcesorický vzťah z titulu záložnej zmluvy nevznikol a žalovaný nebude môcť pristúpiť k výkonu údajného záložného práva. Žalobca má naliehavý právny záujem, ak je jeho právo neisté alebo ohrozené. Žalobca má za to, že sa má žalobou vo veci samej domáhať určenia, že záložné právo žalovaného nevzniklo z dôvodu, že bez právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým súd určí neexistenciu záložného práva žalovaného, príslušný kataster nevykoná výmaz záložného práva.

7.6. Námitky žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu žalobcu nie sú pre súdne konanie o nariadenie neodkladného opatrenia relevantné, ale budú riešené až v konaní vo veci samej. Žalobca navrhol uznesenie okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov konania.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9.1. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9.2. Podľa § 325 ods. 2 písm. c) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami.

9.3. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Okresný súd návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, lebo mal za to, že žalobca osvedčil dôvody uvádzané v návrhu neodkladného opatrenia. Žalobca v návrhu výslovne

uviedol, že sa chce vo veci samej domáhať určenia neplatnosti uznania záväzku zo dňa 22.09.2014 a záložnej zmluvy V-3445/2017, čo vyplýva z bodu Ad3/, Ad5/, Ad6/ návrhu (č. l. 14, 15).

11. Odvolanie žalovaného bolo dôvodné pokiaľ poukázal na to, že žalobca namietal platnosť uznania záväzku a existenciu záložného práva žalovaného, pričom vo veci samej nie je možné domáhať sa neplatnosti uznania záväzku resp. záložnej zmluvy.

12.1. Odvolací súd poukazuje na to, že až vo vyjadrení k odvolaniu žalobca uviedol, že má naliehavý právny záujem na neexistencii pohľadávky žalovaného voči B. C., pretože pokiaľ súd vysloví, že pohľadávka z titulu uznania dlhu neexistuje, ex lege platí, že akcesorický vzťah z titulu záložnej zmluvy nevznikol a žalovaný nebude môcť pristúpiť k výkonu údajného záložného práva. Z odôvodnenia návrhu neodkladného opatrenia tvrdenia žalobcu, uvedené vo vyjadrení k odvolaniu nevyplývajú.

12.2. Pokiaľ žalobca poukázal na to, že na vyvodenie účinkov neplatnosti nie je potrebné rozhodnutie súdu, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Cdo/82/2022 zo dňa 31. 05. 2023, výklad žalobcu nezodpovedá tomu, čo je v rozhodnutí uvedené. Najvyšší súd v rozhodnutí uviedol, že v prípade, ak je na neplatný právny úkon viazaný iný, akcesorický (vedľajší) právny úkon, týka sa absolútna neplatnosť súčasne aj tohto úkonu. Nesprávna interpretácia žalobcu uvedeného rozhodnutia vyplýva z toho, že zdôraznil iba nasledujúcu vetu, v ktorej najvyšší súd uviedol, že na vyvolanie účinkov absolútnej neplatnosti právneho úkonu nie je potrebné rozhodnutie súdu (bod 34. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 6Cdo/82/2022). V bode 35. uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu sa ďalej uvádza, že uznanie záväzku a súhlas s exekúciou... sú teda absolútne neplatné ex lege za predpokladu, že bude rozhodnuté o neexistencii posudzovanej zmluvy o pôžičke.

13. V čase rozhodnutia odvolacieho súdu bol výkon záložného práva zo strany žalovaného na nehnuteľnosti uvedené v návrhu neodkladného opatrenia ukončený, čo preukazujú kúpne zmluvy, ktoré predložil vo vyjadrení k odvolaniu žalobca a z ktorých vyplýva, že žalovaný v mene záložného dlžníka A. B. C. ako predávajúceho previedol všetky nehnuteľnosti, ktoré boli zabezpečené sudcovským záložným právom žalobcu na tretie osoby kúpnyimi zmluvami zo dňa 15. 08. 2023. Sporné záložné právo žalovaného nezaniklo len z toho dôvodu, že konanie o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bolo prerušené vzhľadom na vydané neodkladné opatrenie.

14. Pri posudzovaní rovnováhy záujmov strán sporu, ktoré by mohli byť neodkladným opatrením dotknuté je v prospech žalobcu to, že jeho právny nárok je zabezpečený záložným právom, ktoré bolo zriadené súdnym rozhodnutím na uspokojenie súdom priznanej a vykonateľnej pohľadávky. Tento právny nárok žalobcu je v kolízii s právnym nárokom žalovaného, ktorý bol zabezpečený na majetku toho istého záložného dlžníka, pričom žalovaný nemá svoju pohľadávku judikovanú.

15.1. Žalobca zrejme osvedčil pochybnosti o existencii pohľadávky žalovaného, na základe čoho je sporná aj existencia záložného práva žalovaného. Na druhej strane, pri posudzovaní rovnováhy procesných strán odvolací súd poukazuje na čl. 7 Civilného sporového poriadku, v ktorom sa uvádza, že súdne konanie sa zásadne začína na návrh strany sporu, pričom predmet konania určujú strany sporu.

15.2. Predmet sporu vymedzil žalobca v návrhu neodkladného opatrenia tak, že navrhované neodkladné opatrenie má trvať do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie, že účinky uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2014 medzi žalovaným a A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX nenastali a že záložné právo k nehnuteľnostiam podľa Zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi žalovaným a A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., E. XXX/XX nevzniklo. (Vid' odôvodnenie návrhu Ad3, Ad5, Ad6, č. l. 14,15).

16. Okresný súd pochybil, keď prevzal do svojho rozhodnutia návrh žalobcu bez posúdenia obsahu a účelu konania vo veci samej, v zmysle tohto návrhu vec nesprávne právne posúdil a žalobcu odkázal na podanie nesprávnej určovacej žaloby, ktorou sa má odstrániť spornosť akcesorického právneho vzťahu, ale nie hlavného záväzku, z ktorého má záložné právo žalovaného vyplývať. Naliehavý právny záujem na určení neexistencie akcesorického práva je od začiatku spochybnený tým, že žalobca sa vo veci nedomáha určenia neexistencie hlavného záväzku, z ktorého akcesorické právo vzniklo, t. j. pohľadávka z pôžičky, v ktorom má záložné právo pôvod.

17.1. Účelom navrhovaného neodkladného opatrenia je, aby nenastali ďalšie hmotnoprávne účinky, ktoré by sťažili uplatnenie práva žalobcu na uspokojenie jeho peňažnej pohľadávky.

17.2. Ak má neodkladné opatrenie dôsledkom nepriaznivým pre žalobcu zamedziť, potom musí žalobca osvedčiť predpoklad, že bude s uplatneným nárokom v konaní vo veci samej úspešný.

17.3. Vzhľadom na rovnosť strán v konaní musí súd pri posúdení dôvodnosti neodkladného opatrenia prihliadnuť na to, čoho sa žalobca určovacou žalobou v zmysle § 137 písm. c) CSP domáha.

18.1. Tu treba uviesť, že žalobca poukazuje na neexistenciu záložného práva, teda neplatnosť záložnej zmluvy, ktorá zabezpečuje neexistujúci záväzok. Pri posúdení dôvodnosti neodkladného opatrenia má podstatný význam to, že samotný žalobca výslovne uviedol, čoho sa chce domáhať v konaní vo veci samej.

18.2. Pokiaľ okresný súd zdôraznil, že záložné právo má akcesorickú povahu vo vzťahu k zabezpečovanému záväzku, z čoho plynie, že ak nedôjde k vzniku hlavného záväzku, nemôže dôjsť ani k vzniku akcesorického záväzku, mal zo svojej úvahy vyvodiť, že na určení neexistencie akcesorického záväzku (záložnej zmluvy) nie je naliehavý právny záujem. Na požadovanom určení, že tu právo nie je v zmysle § 137 písm. c) CSP nie je naliehavý právny záujem iba preto, že žalovaný sporný veriteľ začal s výkonom záložného práva.

19.1. Žalobca argumentuje dôvody, prečo záložné právo žalovaného ako záložcu s lepším poradím nevzniklo ničotnosťou, neexistenciou resp. neplatnosťou hlavného záväzku, hoci práve na základe hlavného záväzku, ktorý je sporný, bolo zriadené záložné právo žalovaného. Predmetom konania, ktorý žalobca v návrhu vymedzil, nie je odstránená spornosť hlavného záväzku, ktorý je zabezpečený spornou záložnou zmluvou tých istých zmluvných strán.

19.2. Žalobca nesprávne vychádza z predpokladu, že nie je potrebné odstrániť spornosť hlavného záväzku, ktorý neexistuje a postačí, aby súd rozhodol o spornom uznaní dlhu a záložného práva. Uvedená úvaha žalobcu nie je správna a nevyplýva ani z rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/82/2022 zo dňa 31. 05. 2023 (viď bod 12.2. vyššie).

19.3. Uznanie dlhu ako aj zmluva o záložnom práve sú právne úkony, ktoré slúžia na zabezpečenie hlavného záväzku dlžníka. Určením, že nenastali účinky uznania dlhu a určení, že záložné právo nevzniklo, sa nedosiahne odstránenie hlavného záväzku. Posúdením hlavného záväzku by sa súd mohol zaoberať iba ako prejudiciálnou otázkou, ktorú vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba vyriešiť v konaní o určení neexistencie hlavného záväzku. Práve žalobou o určení neexistencie hlavného záväzku a vyslovením neexistencie hlavného záväzku sa dosiahne účel určovacej žaloby a dotknutá osoba bez ďalšieho dosiahne výmaz sporného záložného práva.

19.4. Napokon žalobca vo vyjadrení k odvolaniu z 06. 10. 2023, na str. 14 uviedol, že má naliehavý právny záujem na určení neexistencie pohľadávky odporcu voči B. C., pretože pokiaľ súd vysloví, že pohľadávka z titulu uznania dlhu neexistuje, ex lege platí, že akcesorický vzťah z titulu záložnej zmluvy nevznikol a odporca nebude môcť pristúpiť k výkonu údajného záložného práva. Uvedené vyjadrenie však nezodpovedá tomu, čoho sa návrhom neodkladného opatrenia domáhal.

20. Ďalej treba uviesť, že v odvolacom konaní vyšlo najavo, že žalovaný realizoval výkon záložného práva už 15. 08. 2023, teda skôr, ako súd prvej inštancie dňa 17. 08. 2023 neodkladné opatrenie nariadil. Hmotnoprávne účinky prevodu vlastníckeho práva doteraz nenastali iba vzhľadom na existenciu neodkladného opatrenia. Vzhľadom na prerušené katastrálne konanie, trvá hmotnoprávny stav existencie záložného práva žalobcu a záložného práva žalovaného.

21.1. Pre posúdenie neodkladného opatrenia je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý konal o návrhu, ktorý bol doručený 26. 07. 2023. Okresnému súdu v čase nariadenia neodkladného opatrenia neboli známe všetky právne významné skutočnosti o právnych úkonoch, ktorými došlo k prevodu predmetu sporného záložného práva po podaní návrhu neodkladného opatrenia a ktoré predchádzali rozhodnutiu o nariadení neodkladného opatrenia.

21.2. V čase predchádzajúcom rozhodnutiu okresného súdu nenastali hmotnoprávne účinky zániku sporného záložného práva žalovaného, resp. súdom zriadeného záložného práva žalobcu. To však nič nemení na tom, že vzhľadom na nesprávne uplatnený právny nárok žalobcu, mal byť návrh neodkladného opatrenia zamietnutý a súd prvej inštancie nemal žalobcu odkázať na podanie nesprávnej určovacej žaloby. Odvolací súd nemohol zamietnuť iba výrok, ktorým súd prvej inštancie odkázal žalobcu na podanie nesprávnej určovacej žaloby, lebo by tým zasiahol do procesnej rovnosti sporových strán.

21.3. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že žalobca síce poukazoval na to, že neplatná zmluva, ktorá zabezpečuje neexistujúci záväzok, nemohla nikdy vzniknúť, ale aj prostredníctvom realizácie neplatnej záložnej zmluvy, ktorá je zapísaná v katastri nehnuteľností, môže dôjsť k prevodu vlastníctva na tretie osoby kúpnu zmluvou, ako v posudzovanej veci. Dotknutý žalobca by musel v žalobe zohľadniť, že kúpnu zmluvou v rámci výkonu záložného práva dochádza k zmene vlastníckeho práva zo záložného dlžníka na tretiu osobu.

22. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalobcu zamietol. V konaní bol úspešný žalovaný, ktorému vznikli trovy iba v odvolacom konaní. Odvolací súd priznal žalovanému v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 iba náhradu trov odvolacieho konania.

23. Rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP)